

BESSARIONIS

mus, dñi nos etiã efficiuntur, tanq̄ iã in nobis ips̄is habẽtes deũ, secundũ illud: Inhabitabo
 & inambulabo in eis. Quo nãq̄ modo tẽpla dei effemus, nisi sp̄s natura deus ec̄t? Sed
 beatissimus quidẽ Cyrilus hæc & his similia dicit, audiendũ aut̄ etiam alios, qd̄ de eadẽ
 re dicat. Magnus itaq̄ Basilius cõsona prædicto doct̄ori dicẽs, tũ sp̄m̄ homini a princ̄
 pio fufflatũ, tum a saluatore discipulis datũ, ipsã hypostasim sp̄s fuisse asseuerat cõ
 tra Eunomiã, in capitulo cui titulus, qd̄ sp̄s diuina natura est. Sp̄s nãq̄ (inquiens) vi
 uenti verbo ad creandum adiunctus, viuens potẽtia diuina natura, ineffabilis ex ore in
 effabili manifestata, ineffabiliter per fufflationem ad hominem missa, & secũdũ corpo
 ralem a Christo monstratã figuram, rursus ab eo per fufflationem reddita, conuenire
 nãq̄ decet primẽ creationi nouam reparationem. Cõuenientiam autem figurauit, fuff
 flans, qui nõ est alius præter illum, quia a principio fufflauit, sed idem, per quem deus
 fufflauit, tum quidem cũ anima, nunc vero in animam, Ita hic quoq̄ doct̄or ip̄m̄ eun
 dem spiritum ait emisisse discipulis Iesum, qui ipsi & patri tanq̄ creator connumerat̄
 tus, & coniunctus est. Hoc autem patet, q̄ ipsa hypostasis spiritus est. Igitur ipsa hy
 postasis sp̄s & primam plasmationem hominis per illam diuinam fufflationẽ creauit,
 & discipulis postea data est, & per eos credentibus. Et hæc est, quæ a patre per filium,
 & ex filio profuit & emanat, quemadmodum etiam Nicena prima synodus in quodã
 loco de spiritu dicit. Quod procedit quidem a patre, propriũ aut̄ filij est, & ex eo emã
 nat. Ipsum enim eundem, qui ex patre procedit, ex filio emanare aiunt ñ patres. Et qd̄
 dico, patres, ipse saluator dicta istorum omnium approbans, illum eundem pollicetur
 se discipulis missurum, qui a patre procedit, & non esse alium, qui a patre procedit, aliũ,
 quem ipse mittet. Cum venerit (inquit) paracletus, quem ego mittam vobis, spiritus ve
 ritatis, qui a patre procedit. Hoc enim ipsi quoq̄ grammatici hoc modo construerẽt.
 Cum venerit sp̄s, qui a patre procedit, quem ego mittam vobis, vt manifestũ sit, ip̄m̄
 id est filium missurum, quod & a patre procedit. Si igitur persona sp̄s a patre proce
 dit, eadem etiam a filio mittitur. Quod si gratiam filius non subsistentem mittit, a patre
 etiam non persona, sed gratia procedit. Sed hoc cum stultum tum impium est dicere.
 Cum enim de vno, & eodem subiecto videlicet sp̄s, duo quædam prædicatur, pro
 cedere scilicet & mitti, eodem modo accipiendum subiectum de vtroq̄ prædicato. Si
 igitur hypostasim sp̄s procedere intelligimus eandem etiã mitti intelligere debemus,
 aliter enim dicitur absq̄ ratione, nullam probationẽ adducendo, & procedere, quidem
 hypostasim sp̄s attribuere, mitti, vero gratiæ non subsistenti, hoc ridiculũ, irrationabile,
 & voluntariũ est, & quod nullus conceder. Mittitur igitur ex filio ipsa sp̄s hyposta
 sis, quæ & a patre procedit, quẽadmodũ ab ipsiẽ euangelij verbis, & a doct̄oribus pro
 batum est. Quare si mitti, si emanare, si prodire, si profluere, si scaturire, si oriri, spiritum
 a filio audiamus, diuinam eius hypostasim intelligere necesse est, diuinã aut̄ sp̄s hypo
 stasim ex filio profluere, vel emanare, & reliqua, quonã alio modo possibile est, nisi si
 lius causa siue principiũ ipsius subsistentiẽ sp̄s sit. Sed ea, quæ Cyrilus de processione
 ipsius psonæ sp̄s sancti ex patre & filio dicit, hæc & his similia sunt. Cæterũ, audiam̄
 sanctum Epiphaniũ in eius angyroto sermone ita dicentẽ. Sp̄s sanctus ex patre &
 filio tertius nominatione, & rursus, vterq̄ habitat in iusto homine. Chrũs & sp̄s eius.
 Quod si Chrũs ex patre creditur deus ex deo, sp̄s quoq̄ ex ipso, vel ex vtroq̄, quẽ
 admodum ait Chrũs, qui ex patre procedit, & hic ex meo accipiet. Et patet, q̄ hic do
 ct̄or non de distributione charismatũ, de diuinis autem psonis & subsistentia eorũ loq̄
 tur, in testimoniũ vero & probationẽ, q̄ sp̄s ex filio quoq̄ procedit illã auctoritatem
 adducit: ex meo accipiet, docẽs, vt cũ audiamus in euangelij dominũ dicentẽ de sp̄,
 q̄ ex eo accipiet, ita intelligamus, ac si diceret, ex eo procedere spiritũ sanctũ. Idem in
 eisdem. Sed dicit quispiã, Ergo duos filios eẽ dicimus? Et quo modo est vnigenitus?
 At quis nam es tu, qui contradicis deo? Si enim filium nominat, qui ex patre est, spiri
 tum vero sanctũ, qui ex vtroq̄ & cætera. Et iterum: Spiritus sanctus spiritus veritas
 tis est, tertium lumen a patre & filio. Et rursus: Quẽadmodũ enim nemo nouit patrẽ
 nisi filius, nec filium nisi pater, ita dicere audeo, nec spiritum nisi pater & filius, a q̄ pro
 cedit, & a quo accipit (sed aduerte, q̄ in superioribus accipere pro procedere posuit)
 neq̄ filium & patrem, nisi sp̄s sanctus, qui vere glorificat, qui omnia docet, qui ex pa
 tre & filio. Quid his apertius? quid clarius dici potest? Nonne palam isti doct̄ores filij
 quoq̄

s. Coq. 6. d

Idem

Iohan. 15. d

Epiphanius

Iohan. 16. b.

Matth. 11. d